

ΒΑΡΒΑΡΑ
ΒΑΓΙΑΚΟΥ – ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΥ

ΨΙΤ ΨΙΤ...
ακούει
κανείς;

Περιεχόμενα

1. Ο ΙΩΝΑΣ.....	11
2. ΤΟ ΛΕΝΙΩ.....	26
3. Ο ΚΑΘΡΕΦΤΗΣ.....	44
4. ΤΟ ΦΛΟΥΡΙ.....	47
5. ΨΙΤ ΨΙΤ... ΑΚΟΥΕΙ ΚΑΝΕΙΣ;.....	53
6. ΓΑΛΕΟΣ ΣΚΟΡΔΑΛΙΑ.....	57
7. ΚΟΚΚΙΝΕΣ ΚΑΛΤΣΟΠΑΝΤΟΥΦΛΕΣ.....	63
8. ΕΒΡΕΞΕ ΚΟΚΚΙΝΟΧΩΜΑ ΧΘΕΣ ΒΡΑΔΥ.....	68
9. ΚΑΤΕΡΙΝΑ.....	83
10. ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΤΗΣ ΚΟΥΜΟΥΣΙΝΙΩΣ.....	98
11. «ΑΝΟΙΞΗ».....	105
12. ΟΤΑΝ ΙΔΡΩΣΕ ΤΟ ΦΕΓΓΑΡΙ.....	108
13. ΕΣΕΝΑ ΣΚΕΦΤΟΜΑΙ.....	114
14. ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΟ ΟΝΕΙΡΟ.....	126
15. Η ΚΑΡΔΙΑ ΤΗΣ ΜΑΝΑΣ, ΤΟ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ ΤΟΥ ΘΕΟΥ.....	133
16. ΛΥΔΙΑ.....	140
17. ΑΙΤΗΜΑ ΦΙΛΙΑΣ.....	149
18. ΤΟ ΒΕΡΑΜΑΝ ΠΑΛΤΟ.....	154
19. ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΗ.....	163
20. ΑΥΤΟ ΟΧΙ... ΟΧΙ ΑΥΤΟ!!!.....	169
21. ΜΙΑ ΓΡΑΒΑΤΑ ΕΣΤΩ........	173
22. ΔΥΟ ΧΙΟΝΙΣΜΕΝΟΙ ΑΓΓΕΛΟΙ... ..	176
23. ΤΟ ΜΩΣΑΪΚΟ.....	180
24. Η ΧΑΡΑΜΑΔΑ.....	186
25. ΤΟ ΞΕΧΑΣΜΕΝΟ ΑΣΗΜΟΧΑΡΤΟ.....	192
26. ΣΕΠΤΕΜΒΡΗΣ.....	196
27. Η ΚΥΡΙΑ ANNA.....	199
28. Η ΜΑΡΙΑ.....	202
29. ΑΠΟΣΚΕΥΕΣ.....	213

1.

Ο ΙΩΝΑΣ

Ξεροτράχαλο θα τον έλεγες τον λοφίσκο. Ξεροτράχαλο, με μια πράσινη κορδέλα στο κατάξανθο καλοκαιρινό του ρούχο. Τριγύρω, όλο ξεροχόρταρα καψαλιασμένα από το καλοκαιρινό λιοπύρι και στην πλαγιά, καμιά τριανταριά κλήματα, με χρυσαφιά εγγλέζικα σταφύλια κάτω από κληματόφυλλα γεμάτα ολοζώντανες καταπράσινες φλέβες.

Το αμπελάκι του Αγοραστού. Στη δεξιά πλευρά των συνόρων του, ένα καλαμόπλεχτο καλύβι φιλοξενούσε δυο τσαπιά, μια τσουγκράνα, ένα κλαδευτήρι κι έναν τσίγκινο κάδο δεμένο με караβόσκοινο, πεσμένο καταγής, σα κουλουριασμένο φίδι, έτοιμο να απλωθεί, να τινάξει έντεχνα τον κάδο στο πηγάδι και να αρδεύσει το κρυστάλλινο νερό.

Πάνω στα πετρόχτιστα γκριζωπά πηγαδόχειλα, πλένονταν μέσα στον κουβά τα φρεσκοκομμένα ολόχρυσά τσαμπιά που προορίζονταν για τους συχνούς επισκέπτες, συγγενείς, φίλους και περαστικούς, μα πρωτίστως για το Μαρουλιώ του. Το αμπελάκι του Αγοραστού ήταν η όαση της περιοχής και το Μαρουλιώ, η όαση της ζωής του.

Σε μια γωνιά του αμπελιού φύτευε πάντα για το χατίρι της ξανθομαλλούσας ανιψιάς του, πέντε-έξι ρεβυθόριζες. Της άρεσε

να σπάξει το φουσκωτό περίβλημα του ρεβυθιού σα να 'σκαγε τσιγλόφουσκα, να βγάξει τον πρασινωπό καρπό και να γεύεται την ξυνίλα του. Ω, πόσο της άρεσε! Και τα σταφύλια αγουρωπά της άρεσαν της Μαρουλιώς του. Η πολλή γλύκα, της καθόταν λέει στο λαιμό.

Από τότε που έχασε τον πατέρα της, μίσησε τα γλυκά. Της θύμιζαν τις μικρές, ζαχαρωμένες, ροζ καραμελίτσες αυτές τις «ρα-ντεβού.» Τις έφερε τα βράδια ο πατέρας μέσα σ' ένα χάρτινο χωνί, αγορασμένες από το περίπτερο του Χρήστου, που πουλούσε τα τσιγάρα και τους νυχοκόπτες. Οι θύμισες, τη μελαγχολούσαν και σαν αυτοτιμωρία, μίσησε τα γλυκά κι αγάπησε τα ξυνά. Η πολλή ευτυχία πονά, όταν τη χάσεις και η Μαρούλα έβρισκε τρόπους να δραπετεύει από τον πόνο.

Το χειμώνα, το αμπέλι άλλαζε φορεσιά. Σαν τον χαμαιλέοντα προσαρμοζόταν στο γκριζο της εποχής. Τα κλήματα έχαναν τη φυλλωσιά τους κι απόμεναν κούτσουρα και κληματσίδες, ως να κλαδευτούν κι αυτές.

Την αλλαγή επέβαλε η παγωμένη τραμουντάνα, που ξεσπούσε όλη τη λύσσα του θεριού της θάλασσας πάνω στα γουβωμένα βράχια της Αγίας Βαρβάρας, τα οποία οριοθετούσαν από δεξιά τον πιο όμορφο κολπίσκο του Ρωμέϊκου γυαλού με την ωραιότερη αμμουδιά στις αποχρώσεις που καλλιτεχνούσε η σκιερή παλέτα της μελαγχολικής φύσης.

Ναι, τα δειλινά της φάνταζαν επιβλητικά.

Ένα φιμέ γκριζωπό πέπλο, φιλτράριζε τούτη την ώρα τη μαγεία. Την έλουζε με την ευωδιά του λιβανιού και υψωνόταν ιερό θυμίαμα προσευχής, μπρος το εικόνισμα της Αγίας Βαρβάρας. Ήταν το συνοριακό με το αμπελάκι του Αγοραστού ξωκλήσι, που ακουμπούσε την παραδείσια αμμουδιά των παιδικών απολαύσεων.

Από καρσί έφταναν τα αλληλούια των εσπερινών του Αγιονόρους με συνοδευτικούς ψαλμούς, τις λυγμολαλιές των γλάρων που καλούσαν το ταίρι τους στο βραδινό τους κοίταγμα, στην επιλεγμένη ζεστή φωλιά των βράχων. Θύμιζαν κατακόμβες

στολισμένες με κατάλευκα δαντελιά που σκορπούσαν τα αφρισμένα κύματα πάνω στη λυσομανιά τους.

Δε φοβόταν τους καιρούς ο Αγοραστός. Ήταν ψαράς.

Φοβόταν τους ανοιξιάτικους αγέρηδες, μη ταράξουν την επικονίαση της ταξιανθίας στις ασπροσυκιές του. Τα σύκα ήταν μαζί με τα σταφύλια, το καλοκαιρινό τρατάρισμα των επισκεπτών του. Ήταν ιδιαίτερα νόστιμα, γιατί η φύση σαν καλή νοικοκυρά, στη συνταγή της επικονίασης έριχνε πάντα μια πρέζα αλάτι από τους αφρούς της θάλασσας και τα νότιζε.

Τη βάρκα του, την είχε τραβηγμένη στο προσωπικό του καρνάγιο, δίπλα στην παράγκα της κυρά-Σεβαστής. Της είχε κάμει στέγαστρο καλό και ξεχειμώνιαζε εκεί, κουκουλωμένη με σκληρό караβίσιο μουσαμά. Τη μηχανή και το πηδάλιο τα κουβαλούσε με το κάρο του Αθανή, στο σπίτι του στο χωριό. Δε φοβόταν μη του την κλέψουν. Τη σκουριά φοβόταν. Ήταν δώρο του μεγάλου του αδερφού, που ζούσε στην Ιμπραϊμία και τη φύλαγε σαν τα μάτια του.

Στις καλοσύνες του χειμώνα, εκειδά κοντά στα ξεψυχίσματα των παλουκοκαυτωμάτων του Μάρτη, ο Ιωνάς τον ξεσήκωνε. Κάθε που πήγαινε μια βόλτα στον γυαλό ο Αγοραστός, τον έβρισκε καθισμένο πάνω στην πλώρη. Τον περίμενε. Του άρπαζε, μέσα από την παλάμη την τροφή και άκουγε τα ψιθυρίσματά του.

«Καιρός δεν είναι να τη ρίξεις αφεντικό;»

«Κάτσε, πρώτα να δούμε τα σημάδια της συκιάς.»

Μόλις αυτή έσκαγε το πρώτο της μάτι, ξεσκέπαζε τη «Μαρούλα» του. Ξεκινούσε με το πέτσωμα, ακολουθούσε το καλαφάτισμα για τη στεγανοποίηση του σκαριού. Ο Ιωνάς φτερούγιζε γύρω του. Ένωθε να βαριέται. Είχε χάσει τη βολή του. Επιθυμούσε σαν τρελός τους καλαματιανούς γύρω από την καλάδα, τα τσακίσματα του μπάλου για να βουτήξει τα ξέφτια της ψαριάς. Αποζητούσε το πανηγύρι του ψαρέματος. Βιαζόταν να το ζήσει.

«Τελείωνε καμιά φορά αφεντικό, φλόμωσε λινέλαιο και μίνιο ο γυαλός.»

«Μη βιάζεσαι Ιωνά. Η καλή δουλειά αργεί να γίνει. Το κακό καλαφάτισμα θα ξεράσει. Είναι σα ρόδα με σαμπρέλα, δίχως βίδα.»

Ακολουθούσε το βάψιμο. Θαλασσί της γαλανόλευκης, όλο το σκαρί κι ένα κατακόκκινο οριζόντιο ζωνάρι διπλοβαμμένο, λίγο κάτω από την κουπαστή. Α... ήταν μερακλής ο Αγοραστός! Πολλές φορές, δε σταματούσε ούτε για κολατσιό. Το Μαρουλιώ, όταν έβλεπε την ώρα να περνά, έδενε σε μια πετσέτα υφαντή με μπλε ρίγες το φωμοτύρι, ή τη στριφτή κολοκυθόπιτα της Αριστώς και το κατέβαζε στο γυαλό. Πάντα υπολόγιζε και τον Ιωνά.

Ο Αγοραστός πιότερο από το κολατσιό, χόρταινε με το θαυμασμό που έβλεπε στα μάτια της ψυχοκόρης του.

«Σ' αρέσει Μαρουλιώ μου;»

«Κούκλα την έκαμες θείε» και το μάτι της έπεφτε στο αριστερό πλευρό της πλώρης. Χαιρόταν που έβλεπε το όνομά της καλλογραμμένο απέριττα με φανταχτερά κόκκινα γράμματα, ΜΑΡΟΥΛΑ. Το είχε καλλιγραφήσει ο Βασίλης, το μορφοπαλίκαιο του χωριού. Ήταν λυγερός, σα βούρλο και η ματιά του όταν έπεφτε πάνω της ανατρίχιαζε το κορμί της ολόκληρο, μα έγερνε ντροπαλό στην εξουσία των πρέπει της. Έτσι, ήταν μεγαλωμένη. Ν' αντιστέκεται στο φλερτ...

Γύρναγε συμμαζεμένη από την ντροπή της, φάτσα στο ξωκλήσι κι έκαμνε το σταυρό της.

«Καλοτάξιδο και καλές ψαριές να' χει Αγία Βαρβάρα μου», ψιθύριζε πάντα. Ναι, φοβόταν τις φουρτούνες...

Την τελευταία μέρα των καλλωπισμών της ιέρειάς του της Μαρούλας, ο Αγοραστός έβαζε το πηδάλιο, την προπέλα και την μηχανή με τον ιμάντα. Φόρτωνε τα δίχτυα και παρέα με τον σγουρό ξανθομάλλη βοηθό του, τον Βασίλη ξεκινούσαν για την καλάδα. Η χαρά του Ιωνά κορυφωνόταν. Φτερούγιζε τριγύρω από το σκαρί και ο πρώτος μεζές ήταν πάντα δικός του. Μόλις, που θα προλάβαιναν την εποχή της σμαρίδας.

«Πώς τον αναγνωρίζεις θείε τον Ιωνά;»

«Εκείνος με γνωρίζει και τρέχει να με προϋπαντήσει.» Μαρουλιώ μου, εγώ τον ξεχωρίζω από το σταχτί του φτέρωμα, μα και

από το πέταγμα του ακόμα. Είναι χαρούμενο. Πλανάρει όλο χάρη, πριν ακουμπήσει την κουπαστή. Όταν είναι ορεξάτος διαλέγει για αποκούμπι τον δεξί μου ώμο. Ποτέ τον αριστερό. Δεν τον ρώτησα ποτέ, γιατί.

«Γιατί;» έκαμε το Μαρουλιώ.

«Γιατί γνωρίζω την απάντησή του.»

«Τι δηλαδή;»

«Δίνουμε μαθές χειραφία με το χέρι το αριστερό, αφεντικό;» Αυτό θα μου πει.

Το Μαρουλιώ χαμογέλασε. Είχε πια καταλάβει πως ο θείος της, δεν περιφερόταν μονάχος στα κατάγιαλα, όπως πίστευε ως τα τώρα. Είχε παρέα ζηλευτή, μαντατοφόρα Αν κάτι του συνέβαινε, θα τους έφερνε το μαντάτο στο χωριό.

«Ξέρεις Μαρουλιώ, αν κάποιος άλλος τον ακολουθήσει, τον αποδιώχνει επιθετικά. Είναι ζηλιάρης, σα γυναίκα.»

«Και γιατί τον είπες Ιωνά;»

«Ξέρω κι εγώ... κάτι είχε πάρει το αυτί μου από έναν διαβασμένο στον καφενέ, για έναν γλάρο Ιωνάθαν, και μόλις τον είδα... Βρε καλώς τον Ιωνά μου, είπα και του έμεινε. Μέχρις εκεί, θυμόμουνα. Μου ξέφυγε η τελευταία συλλαβή. Εξάλλου, τα πουλιά και τα ζώα γενικά δεν ακούνε στα μεγάλα ονόματα. Στα μικρά ακούνε τα δισύλλαβα.

Πάνε πολλά χρόνια τώρα, μα πολλά σου λέω. Είμαστε φιλαράκια από τότε, που φύτευα το αμπέλι. Εγώ όργωνα κι αυτός τσιμπολογούσε τα σκουλίκια της γης. Από τότε νιώσαμε φίλοι.

«Νιώθουν τα πουλιά φιλία, θείε Αγροαστέ;»

«Τι είναι φιλία Μαρουλιώ μου; Αγάπη είναι.

Εδώ τη νιώθουν τα θεριά και ημερεύουν, γιατί να μη νιώθουν τα πουλιά;»

«Τα ζώα αντιδρούν θετικά στην αγάπη, όταν νιώσουν ασφαλή και αποβάλλουν το φόβο τους. Τα πουλιά έχουν φτερά, τι να φοβηθούν;»

«Την κακία. Αυτή τη φοβούνται, όλα του κόσμου τα ζωντανά, μικρά μεγάλα.»